

Warszawa, dnia 12 sierpnia 2019 r.

Stanowisko
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych

I. Przedmiot sprawy i zagadnienie podlegające rozstrzygnięciu.

W dniu 11 lipca 2019 r. do Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych skierowany został wniosek o udzielenie opinii i interpretacji następującego zagadnienia prawnego, dotyczącego potencjalnego konfliktu interesów radcy prawnego w ramach świadczenia pomocy prawnej na rzecz gminy i równocześnie spółki prawa handlowego ze 100 % udziałem tej samej gminy.

Radca prawny świadczy pomoc prawną na rzecz gminy w ramach stałej obsługi prawnej, na podstawie zawartej umowy zlecenie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w której ta sama gmina posiada 100 % udziałów, zaproponowała radcy prawnemu zawarcie umowy o stałą obsługę prawną. Usługi radcy prawnego polecił spółce wójt gminy. Spółka posiada wiedzę o fakcie równoległego związania radcy prawnego stałą umową zlecenie z gminą i wyraża zgodę na wyłączenie z zakresu obsługi prawnej świadczonej na rzecz spółki, spraw dotyczących gminy.

Na tle wskazanego stanu faktycznego radca prawny sformułował pytanie o kwestię ewentualnego konfliktu interesów, jaki mógłby zaistnieć w przypadku jednoczesnej obsługi prawnej dwóch opisanych podmiotów, np. w przy parafowaniu umów pomiędzy gminą a spółką.

II. Źródła prawa i materiały wykorzystane do zajęcia stanowiska.

W celu przedstawienia stanowiska w sprawie oparto się na następujących przepisach prawa oraz materiałach:

- 1) ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2115 ze zm.),
- 2) Kodeks Etyki Radcy Prawnego – załącznik do Uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego zwany w dalszej części stanowiska „KERP”,

- 3) T. Scheffler (red.), *Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz*. Wyd. 2, Warszawa 2018,
- 4) T. Jaroszyński, A. Sękowska, P. Kuczyński, *Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz*., Warszawa 2016.

III. Analiza zagadnienia.

Opisane zagadnienie wymaga przede wszystkim analizy przepisów KERP dotyczących konfliktu interesów.

Zgodnie z art. 26 KERP radca prawny nie może świadczyć pomocy prawnej, jeżeli wykonywanie czynności zawodowych naruszałoby tajemnicę zawodową lub stwarzało znaczne zagrożenie jej naruszenia, ograniczenia jego niezależności, albo gdy posiadana przez niego wiedza o sprawach innego klienta lub osób, na rzecz których uprzednio wykonywał czynności zawodowe, dawałaby klientowi nieuzasadnioną przewagę.

Z kolei przepis art. 28 KERP stanowi, że radca prawny nie może być obrońcą lub pełnomocnikiem klientów, jeżeli ich interesy są sprzeczne w tej samej sprawie lub sprawie z nią związanej, oraz że radca prawny nie może być obrońcą lub pełnomocnikiem klienta, jeżeli przeciwnik klienta jest również jego klientem w jakiegokolwiek sprawie. Wreszcie w art. 28 ust. 3 KERP czytamy, że radca prawny nie może być obrońcą lub pełnomocnikiem klienta, którego interesy są sprzeczne z interesami osób, na rzecz których radca prawny uprzednio wykonywał czynności zawodowe w tej samej sprawie lub w sprawie z nią związanej.

Krańcowo należy wskazać, że zgodnie z art. 29 KERP radcy prawnemu nie wolno doradzać klientowi, którego interesy są sprzeczne z interesami innego klienta w tej samej sprawie lub w sprawie z nią związanej lub klientowi, jeżeli jego interesy są sprzeczne w tej samej sprawie lub w sprawie z nią związanej z interesami osoby, na rzecz której radca prawny uprzednio wykonywał czynności zawodowe. Przepisy art. 29 ust. 2 i 3 KERP wskazują na możliwość zwolnienia z zakazu, o którym mowa w art. 29 ust. 1 KERP, na skutek zgody dotychczasowego klienta wyrażonej zgodnie z zasadami przewidzianymi w art. 29 ust. 3 KERP.

Odnosząc zarysowany stan prawny do przedstawionego stanu faktycznego, należy podkreślić, że w świetle przytoczonych przepisów brak jest przesłanek do stwierdzenia,

iż istnieje jakikolwiek ograniczenie ogólne w możliwości zawierania przez radcę prawnego umowy o obsługę prawną ze spółką kapitałową, w której 100 % udziałów posiada gmina, z którą ten sam radca prawy jest związany umową o stałą obsługę prawną. Samo świadczenie bieżącej obsługi prawnej na rzecz wymienionych podmiotów jednocześnie, nie świadczy bowiem o ryzyku naruszenia tajemnicy zawodowej czy istnieniu sprzeczności interesów obu podmiotów, która miałaby wynikać z samego faktu świadczenia pomocy prawnej. W szczególności przepisy dotyczące etyki zawodu nie zakazują świadczenia pomocy prawnej na rzecz obu podmiotów w sytuacji, gdy dotyczy to stosunków prawnych z podmiotami trzecimi.

Cytowane przepisy wskazują jednak na konieczność zaniechania przez radcę prawnego wykonywania obsługi prawnej na rzecz obu tych podmiotów, w określonych sprawach, w szczególności zatem także przy czynnościach prawnych, których oba obsługiwane podmioty są stroną. Jeżeli bowiem oba obsługiwane podmioty są stroną jednego stosunku prawnego, np. umowy, to siłą rzeczy dochodzi do ryzyka naruszenia tajemnicy zawodowej, a także zaistnienia konfliktu interesów na rzecz któregoś z tych podmiotów, jeśli w ramach danej czynności pomoc prawna po obu stronach świadczona byłaby przez tego samego radcę prawnego.

W konsekwencji, jeżeli ze strony obu podmiotów pojawi się zgoda na wyłączenie się przez radcę prawnego od świadczenia pomocy prawnej na rzecz któregoś z obu podmiotów we wszelkich sprawach, w których oba podmioty są równocześnie stronami, nie ma przeszkód do zawarcia umowy prawnej o stałą obsługę prawną spółki. W szczególności obowiązek wyłączenia się dotyczy parafowania (opiniowania) umów, zawieranych przez oba te podmioty.

IV. Podsumowanie

Reasumując Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych stoi na stanowisku, iż radca prawni związany umową zlecenie o świadczenie pomocy prawnej z gminą, może zawrzeć umowę o świadczenie pomocy prawnej na rzecz spółki kapitałowej, w której ta sama gmina posiada 100% udziałów, o ile wyłączy się od

świadczenia pomocy prawnej na rzecz któregokolwiek z obu tych podmiotów, we wszelkich sprawach, w których oba podmioty są równocześnie stronami.

Opracował:

r. pr. Jacek Klimowicz

Przewodniczący Komisji

Etyki i Wykonywania Zawodu KRRP

r. pr. Ryszard Wilmanowicz

